

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

άποψη

Παγκοσμιοποίηση και κοινωνική συνοχή

Η κοινωνική συνοχή, τα μέτρα δηλαδή αλληλεγγύης που παίρνει το κράτος υπέρ των οικονομικά και κοινωνικά ασθενέστερων, φαίνεται να απειλείται από την οικονομική παγκοσμιοποίηση. Για την τάση όμως αυτή ευθύνεται μόνο η παγκοσμιοποίηση ή κυρίως το κράτος;

Με την παγκοσμιοποίηση αίρονται βαθμιαία τα κάθε λογής οικονομικά σύνορα, δίνεται η δυνατότητα στις φτωχές χώρες να πουλουν τα προϊόντα τους στις αγορές των πλούσιων χωρών και στις επιχειρήσεις να μεταγκατασταθούν σε περιοχές με χαμηλό κόστος εργασίας. Ως συνέπεια, ανάμεσα στο 1996 και το 2006 οι αναπτυσσόμενες και αναδυόμενες οικονομίες αύξησαν το μερίδιο των εξαγωγών τους παγκοσμίως από το 17,3% στο 32,7% και το ΑΕΠ τους από το 39,2% στο 48%. Φαίνεται λοιπόν η παγκοσμιοποίηση να δίνει ευκαιρίες, που άλλοι τις αξιοποιούν και άλλοι όχι.

Ταυτόχρονα όμως αυξάνουν οι οικονομικές ανισότητες. Το μέσο εισόδημα στις ΗΠΑ την τελευταία πενταετία έμεινε στάσιμο, ενώ υπήρξε έκρηξη στα υψηλά εισοδήματα. Το 2% του πληθυσμού του πλανήτη συγκεντρώνει το 50% του παγκόσμιου πλούτου.

Η παγκοσμιοποίηση αποτελεί μια νέα φάση του καπιταλισμού, που απαιτεί ρυθμίσεις και αντιμετώπιση διαφορετικές σε σχέση με το παρελθόν, όταν ήταν πιο κυρίαρχος ο ρόλος του κράτους και των συνδικάτων. Τα οφέλη από την παγκοσμιοποίηση δεν διανέμονται ισομερώς στους πολλούς, αλλά τα καρπώνονται λίγοι. Θα ήταν αφελές να περιμένει κανείς από την παγκοσμιοποίηση να υποκαταστήσει το κράτος στον αναδιανεμητικό του ρόλο.

Στην Ελλάδα καλλιεργείται συστηματικά μια διαφορά ανάμεσα στις πραγματικές θετικές και αρνητικές συνέπειες της παγκοσμιοποίησης και στην αντίληψη που έχει ο μέσος Έλληνας γι' αυτήν. Για πολλούς η παγκοσμιοποίηση είναι ο νέος εχθρός - φάντασμα, κάτι που δυσκολεύει το πολιτικό μας σύστημα να προσαρμόσει και ενσωματώσει την ελληνική οικονομία στις παγκόσμιες εξελίξεις.

Το κράτος διαθέτει ακόμη ισχυρά περιθώρια άσκησης παρεμβατικής πολιτικής, με νέο όμως προσανατολισμό. Απαιτείται μεγαλύτερη προστασία των παντελώς απροστάτευτων και μεγαλύτερη ευκαμψία στην υπερπροστατευμένη εργασία. Η χειρότερη μορφή κοινωνικής αδικίας είναι η ανεργία, ιδίως των νέων, των γυναικών και των πενήντάρηδων. Η παγκοσμιοποίηση δίνει ευκαιρίες για νέο πλούτο, εναπόκειται στο κράτος να τον αναδιανείμει προς όφελος όσων πραγματικά έχουν ανάγκη.